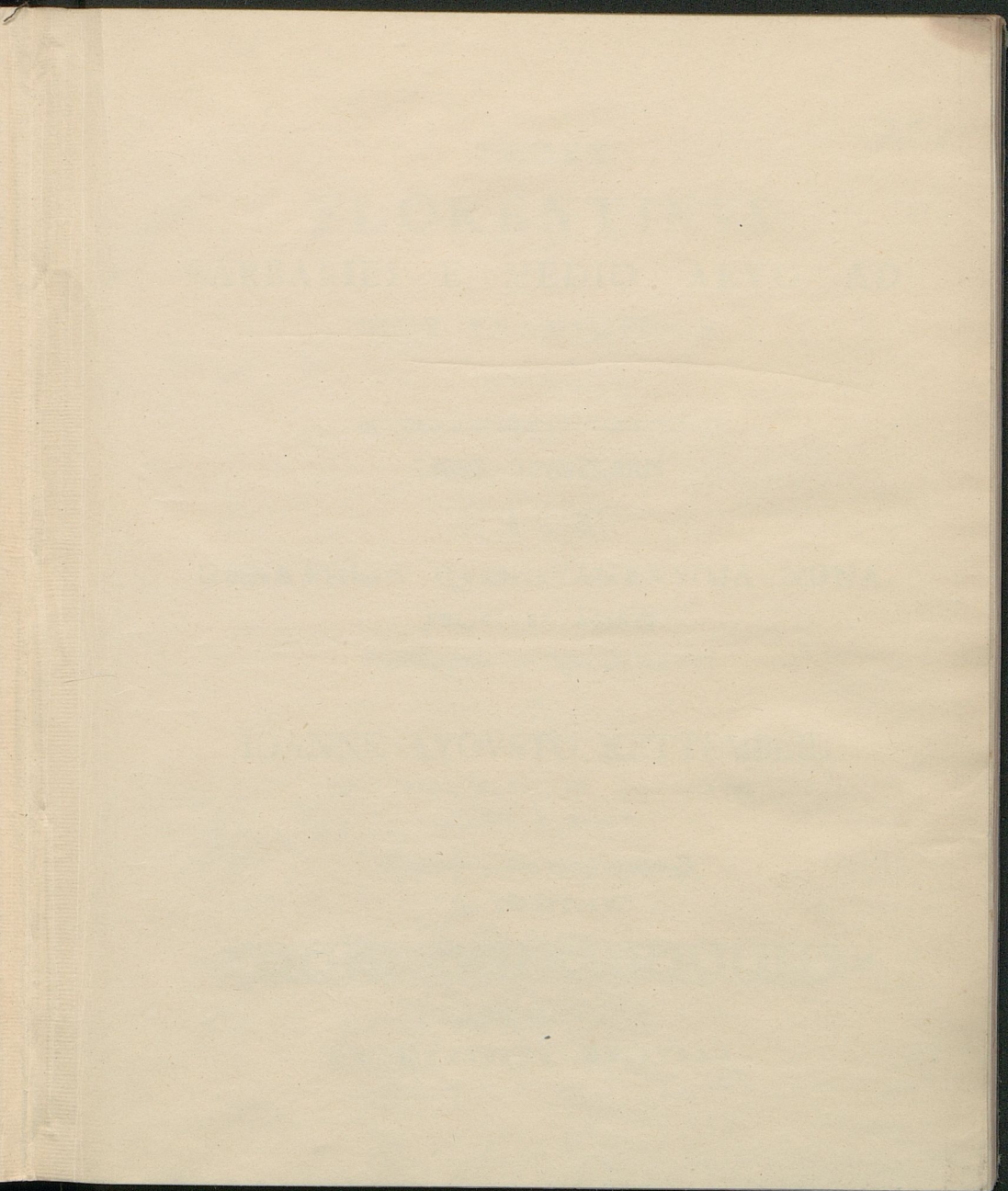

Kc
3

84

931

INDEX
FLORENTINVS
BARBARIEI E MEDIO AEVO AD
NOS TRANSMISSAE

ΑΠΟΡΡΩΕ.

LIBER SINGVLARIS

PATRI
GENETHLIA QVINQVAGENSIMA NONA

FELICITER AGENTI

DESPOVSVS ET CONSECRATVS

A

IOANNE AVGVSTO KETTEMBEIL

NOT. PVBL. CAES. ET ADVOCATO

SAXONICO ELECT.

Hc 3

A. clo lo cclv.

FRANCOVSAE
EX OFFICINA KEILIANA.

INDEX

FLORENTINVS

BARBARINI E MEDIO AEUO AD

NOT TRANSMISSAE

ANONAE

LIBER SINGVLARIS

PATRIS

GEMETHIA QVINTISSIMA NONA

IOHANNIS AVGVSTI RATTENBERGII

NOT. VYAL. CAES. ET ADVOCATO

SAONICO EBRETO

A. d. b. c. c. v.

FRANCORVIAE

EX OPTICINA RATTENBERGII

V I R O
CONSULTISSIMO AMPLISSIMO
DOCTISSIMO
IO ANNI AVGVSTO
KETTEMBEIL

DOMINO IN ARTERN
ILLVSTRISSIMAE WERTHERORVM GENTI A CO-
GNITIONIBVS FEVDALIBVS ET REI CLIENTELARIS
IN CVRTE BEICHLINGENSI TRACTANDAE
IVDICIHQVE QVOD BEICHLINGAE
EST MODERATORI
ETC.

PATRI BENEFICENTISSIMO

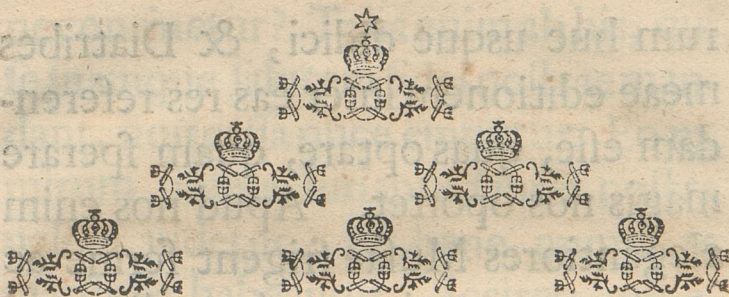
HOC
QVICQVID EST PRIMITIARVM
DECLARANDAE PIETATIS ERGO
MORE INSTITVTOQVE MAIORVM
D. C. Q.

A 2

SIMVL

SIMVL VERO
DE GENETHLIIS QVINQVAGENSIMIS NONIS
FAVSTE FELICITERQVE
ACTIS
QVA DECET PIETATE GRATVLATVR
DEO OPT. MAX.
PRO ANIMI CORPORISQVE ROBORE
HVCVSQVE LARGIVS IMPERTITO
GRATIAM QVANTAM MAXIMAM ANIMI CONCIPERE
POSSVNT HABET
ATQVE
VT PORRO NVMEN REBVS PATERNIS PRAESTO ESSE
ET
SENECTAM PLACIDAM VEGETAM ET HONORIFICAM
CLEMENTISSIME LARGIRI VELIT
QVAM RELIGIOSISSIME PRECATVR
PATERNAEQVE BENEVOLENTIAE
SE SE COMMENDAT
IOANN. AVG. KETTEMBEIL
F. L. O. Q.
P. P. BEICHLING. IN THVR.
FRID. NON. AVG.

Prae-

Praefatio

Leet. Crit. Sal.

nnus fere circumagitur, ex
quo *Diatriben*, *Stricturis V.*
C. Ioannis Iensii oppositam,
usque adeo confeci, ut quouis
tempore foras dari queat. Ve-
rum

rum huc usque didici, & Diatribes
meae editionem inter eas res referen-
dam esse, quas optare, quam sperare
magis nos oportet. Apud nos enim
elegantiores Musae frigent ferme ac
rari sunt nantes in gurgite uasto, qui
scientiam iuris cum usu, ut par est,
coniungunt. Quo quidem fit, ut id,
quod honestandae & collocupletan-
dae comtioris Iurisprudenciae causa
passim editur, in oris nostris parum
pensi habeatur, imo tantum non sper-
natur alto supercilio. Scilicet, quid
ad nos, uelut in *antro Platonico* cum ru-
sticis uiuentes, Grammatica, quid
Critica, nobilissima illius pars, quid-
que omne id, quod Philologiae nomi-
ne

ne continetur? Talia enim ab his, qui se suamque salutem fidei nostrae mandant, non cassâ nuce emuntur. Eo nimirum omnis Iurisprudencia nostra ualere uidetur, ut bene nummata marsupia habeamus. Iccirco, quicquid non est *de pane lucrando*; (quam generosam & magnificam uocem saepe exaudimus) illud canepius & angue fugere debemus. Ac sane hi, quorum scrinia magnum *Hoppium*, immortalem *Fibigium*, illustrissimum *Schwendendoerferum*, excellentissimos *Cubachium* & *Pantschmannum*, praestantissimum *Carpzovium* (licet de hoc ipse probem iudicium *Gundlingii*, ad Heum. p. 4540. & 4543.) & *Martini* & denique omnium erudi-

eruditissimum (a) *Bertochium*, iuris-
prudentiae perplexabiliter propositae
& miserandum in modum deturpatae
thesaurum, habent, beati sunt possi-
dentes & pragmatici omnibus nume-
ris absoluti. Quae cum ita sint, laete-
mur omnino, Belgas a nobis pluri-
mum disiunctos atque *χασμα μισα* inter
ipsum & nos fixum esse. Verendum
enim haud dubie est, ne illi, si no-
bis essent contermini & ad nos ueni-
rent frequentius, adeoque animad-
uerterent magnam, qua laboramus,
Ciuiistarum penuriam, sint existima-
turi,

(a) Ideo significatum uocis auxi, quod in lingua latina uer-
bum, quo *Bertochiana* stupenda eruditio pro dignitate
celebrari queat, huc usque reperire non licuit. Quis
enim de talibus ICC satis digne unquam loquetur!

turi, barbariam, e Belgio feliciter
proscriptam deportatamque, ad nos
concessisse. Quocirca bonam spem,
quae cum rerum, quas dixi, aliarum-
que desperatione huc usque confligit,
nunc fere abiicio ac dubito, fore, vt
Pandectae, ab iniuriis *C. L. Iensii* per me
defensae aliquando prodeant: inprimis
cum bibliopolae (B) haec talia, quod
saporis nostri esse non uidentur, hor-
reant ac nauseent. Vnum tamen ca-
put a Diatriba, quam dixi, com-
mode seiungendum, retractaui at-
que, hac occasione, foras censui

B

pro-

(B) De bibliopolis nostrae regionis ualet, quod Mr. des
Maizeaux, dans la Vie de Mr. Bayle, pag. m. LXXIII.
de nonnullis, quos: *sur le gout du Public se regler*, ait,
obseruat.

proferendum. Accipias id, *Lector*
critice at beneuole, explicata fronte, ac
scias, me, siquidem punctum tuum
libellus tulerit, id acturum esse, ut
Pandectarum Defensio, aere meo, quam
primum in lucem exeat. Vale &
complectere conatus fauore & au-
ctori, e coeno ac puluere forensi
emergere gestienti, *Διοσκυρεσι και Μυσαγευτας*
precare. Scripsi *Beichlingae* in Thur.
Prid. Non. Augusti A. clo lo cclv.

Index

Index Florentinus literariae barbariei, e
medio aeuo ad nos transmissae,

ἀπογραφῆς.

§. I.

Vulgaris opinio de hodierno iurisprudentiae
criticae statu.

Prauam & periculosam habent opinionem,
qui putant, masculam, ut dicitur, iuris-
prudentiam, hac nostra aetate usque adeo per-
fectam esse, ut ei nec addi, nec demi, quic-
quam

B 2

quam posse uideatur. Quae opinio, licet reapse falsa est; tamen non tenuis est eorum prouentus, qui illam amplectuntur, & mordicus tenent.

§. II.

Opinio uerior.

o Quemadmodum uero non semper uulgi iudicium cum intelligentium iudicio congruit; ita uulgaris illa opinio a doctis & rerum intelligentibus explodi, atque pro tralatitia haberi solet. Ego non fateor, sed profiteor, me ab horum partibus tantum non semper steterisse. Ac tantum abest, ut a sententia mea discedam, ut potius fidenter statuam, Jurisprudentiam Criticam a Saeculi XVI. & XVII. luce ita descuiisse, ut eius, hoc nostro saeculo, sublustris umbra duntaxat superesse uideatur.

§. III.

§. III.

Nolim, Erudite Lector, poscas me, causam assertionis huius differendi. Praeterquam enim, quod insignis argumentorum numerus in promptu est, uereor ualde, ne uel nonnullorum expositio parum delectamenti & uoluptatis tibi sit allatura. Oporteret me ante omnia dicere de proletaria ac tenui humanioris literaturae notitia, qua non pauci tempestatis nostrae ICC tincti atque instituti sunt. Verum difficilis est uiuentium censura: iccirco, cui libitum est, ille excutiat utriusque temporis, quod dixi, rationem, & conferat; est enim hoc commodissimum inuestigandi genus, si contraria, iuxta se posita, conferantur.

§. IV.

Scilicet duobus istis saeculis, & XVI. cum primis, mascula iurisprudentia in *πτερυγία τῆ ἱερῆς*,

B 3

ut

ut ita loquar, stabat: hodie a basi proxime
 abest. Res magis in promptu erit posita, si re-
 quisieris, Lector, huius saeculi Budaeos, Cu-
 iacios, Augustinos, Duarenos, Raeuardos,
 Hotomanos, Balduinos, Contios, Donellos,
 Fabros, Gothofredos, Gentiles, Bachouios,
 ut taceam reliquos (a) heroes, quos quidem re-
 quire-

(a) ICC elegantiores *in folle*, ut aiunt, ostendit Praef. Estoria-
 na Vultei iurispr. Rom. Marb. 1748. praefixa. Ceterum
 plane *παρεργως* heic obseruo, esse quosdam patriae meae
 ICC, qui solennem istam loquendi rationem: *in folle*
 non solum: *in volle*, imo germ. *in volle* scribere, sed illa
 etiam prorsus peruerse ac sinistre in sermone quotidiano
 uti solent: ut alios, huius generis, flosculos, in *Actis*
Judicialibus saepissime deprehensos, omittam. O, quam
 iniusti iniuriique sunt in bonum Priscianum iustitiae apud
 nos sacerdotes plerique! Num hi uero ICC nomine di-
 gni sint, aliorum esto iudicium. Ego Aristarchi manes
 obtestor, ut continuo reuolent atque tales ICC, con-
 stupratae philologiae reos, exagitent, ut & in reliquis
 sapere

quirere facile licet : inuenire tamen non item.
Sic, de his, existimo!

§. V.

Consilium libelli.

Ego uero id mihi non fumo, ut Reipubl.
ICC communem errorem eripere uelle susti-
neam. Illud uolo, ipsam iurisprudentiam cri-
ticam iam tum illis temporibus, quibus maxi-
me floruit, NONNIHIL LOLII retinuisse,
idque ad nostram aetatem propagasse, ac pro-
inde nec dum satis sarritam esse. Placet

VNVM

sapere audeant. Est quidam Andr. Alciatus, qui ad
Tit. *¶*. de V. S. scripsit. Hic p. m. 87. Libr. IV. 70:
in folle explicuit. Miratus sum hoc scisse Criticum &
ignorasse Pragmaticos? Viden', quid Grammatica Prag-
maticos iuuet? Viden', quid distent aera lupinis?
Quemadmodum uero Phryx non minus, quam Spintha-
rus plagis emendatur; ita hoc aliis relinquam: talium
enim hominum emendatio infra me posita est.

VNUM LOLIVM hac commentatione indicare, & si fieri posset, extirpare.

§. VI.

Itaque DE FLORENTINO INDICE, siue matricula, quae Veterum ICC nomina libellosque, Digestis carptim & κεφαλαίως (b) a Triboniano inserta insertosue, continet, nonnulla commentabor, quae quidem, HVNC INDICEM PLANE REPROBANDVM ESSE, docebunt. Florentinus autem, secundum excellentiam, dicitur ideo, quod Exemplo Etrusco, alias Pisano, primum praefixus, ab eoque, in alias Pandectarum editiones, derivatus est.

§. VII.

(b) Apud Plin. Ep. VI. 22. est: κατα κεφαλαία, quod Stephanus ex altero Plinio capitulatim uertit.

§. VII.

Nonnulla de ratione ac natura
indicis.

Etruscae membranae (c) *inscriptionem*, in-
dici praemissam, exhibent talem: ΕΞ ἑσων ἀρχαίων
καὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν γενομένων βιβλίων συγκείμετα τὰ παρὸν τῶν
Διγέσων, ἤτοι τὰ Πανδέκτα, τὰ ἑυσεβέστα βασιλεως Ἰουστιανῶς
συνταγμα. Hoc est: Ex quibus ueteribus ICC &
libris, ab illis compositis, constet praefens Di-
gestorum, siue Pandectarum opus, pientissimi
imperatoris Iustiniani auctoritate factum? *No-
mina Veterum ICC* in Indice collocantur hoc
ordine:

I. Ἰουλιανῶς.

II. *Papinianu.* (d)

III. *Quintu Muciu Scaeuolu.*

C

IV.

(c) Vtor Editione S. uan Leeuwen, Amst. & L. B. 1663.

(d) Ineptiae in aprico sunt: itaque lectorem de his monere
non opus.

- XX. Γαιβ.
XXI. Βενελαϊβ.
XXII. Τερτυλλιανέ.
XXIII. Ιεστ.
XXIV. Ουλπιανέ.
XXV. Παυλ.
XXVI. *Τριφθονίη.*
XXVII. Καλλιστράτ.
XXVIII. Μενανδρ.
XXIX. Μαρκιαν.
XXX. Γαλλ.
XXXI. Μοδίστιν.
XXXII. Ταραντίν.
XXXIII. Μαρ.
XXXIV. Αρκαδ.
C 2 XXXV.

(f) De hoc monstro uarie disceptatum fuit. Alii, ex Romuli lege occidendum, alii retinendum censuerunt. vid. Augustin. Em. l. 4. Heinecc. de C. Aquil. Gallo, p. 5. n. (c.) & Gronou. ad Ind. Fl.

- XXXV. ΡΕΦΙΝΣ. XX
 XXXVI. ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΦΩΡΙΣ ΑΝΘΙΑΝΣ. XIX
 XXXVII. ΜΑΞΙΜΟΣ. XVIII
 XXXVIII. ΕΡΜΟΥΓΕΝΙΑΝΣ. XVII

Horum nomina exhibet catalogus Pandectis Florentinis praefixus.

§. VIII. Τ

Qui uel leuiter literaria iuris historia tinctus est, ille, nullo docente, perspicit illico, successionem Veterum ICC prorsus inepte atque inscite in Indice nostro esse ordinatam. Vt uero hoc alibi (g) pluribus excutiam; ita nunc moneo, doctissimos ICC, in numero Veterum *ΝΟΜΙΚΩΝ*, in indice contentorum, definiendo sibi haud constare. Greg. Haloander habet XXXIX. Ang. Politianus (h) XXXVI. Guil. Budaeus

(g) infr. §. 12.

(h) in Ep. ad Iac. Modestum.

daeus ⁽ⁱ⁾ XXXVII. Lael. Taurellus XXXVIII.
Ant. Anselmo ^(k) XXXIV. Ioann. Mercerius ^(l)
XXXVI. Bern. Henric. Reinoldus XXXVIII. ^(m)
Iul. Pacius ⁽ⁿ⁾ XXXVII. Ant. Contius ^(o)
XXXIX. Laur. Theod. Gronovius ^(p) XXXVII.
Iureconsultos. De his commonuisse satis sit:
nihil de meo adiicio, praeterquam quod mi-
ror, nonnullos ICC in hac Indicis discordia se-
danda operam collocasse.

§. VIII.

Cuilibet IC subtexti sunt *tituli libellorum*, e
quibus Pandectarum leges desumpsit Imperator.

C 3

Hac

(i) in Not. Prior. ad $\tilde{\pi}$. p. m. 42.

(k) in not. ad Indic.

(l) in Conciliat.

(m) ad Mercer.

(n) in Editione sua.

(o) in Editione sua $\tilde{\pi}$.

(p) in Emendatt. $\tilde{\pi}$.

Hac recensione auctor, instar foricis, prodit,
 se barbarum fuisse saeculoque IX. haud dubie
 hocce titiulitium texuisse, ut docebitur suo lo-
 co. En, Lector, specima nonnulla!

Legitur Florentiae:

<i>Digeston</i>	pro :	<i>Digestorum.</i>
<i>Quaestionon</i>	-	<i>onum.</i>
<i>Responson</i>	-	<i>orum.</i>
<i>Defnitionon</i>	-	<i>onum.</i>
<i>Regularion</i>	-	<i>arum.</i>
<i>Epistolon</i>	-	<i>arum.</i>
<i>Fideicommisson</i>	-	<i>orum.</i>
<i>Publicon</i>	-	<i>orum.</i>
<i>Instituton</i>	-	<i>orum.</i>
<i>Dotalicion</i>	-	<i>orum.</i>
<i>Stipulationon</i>	-	<i>onum.</i>
<i>Actionon</i>	-	<i>onum.</i>
<i>Constitutionon</i>	-	<i>onum.</i>
		<i>Dispu-</i>

<i>Disputationon</i>	pro:	<i>num.</i>
<i>Protribunalion</i>	-	<i>lium.</i>
<i>Opinionon</i>	-	<i>onum.</i>
<i>Breunion</i>	-	<i>ium.</i>
<i>Sentention</i> (q)	-	<i>arum.</i>
<i>Decreton</i>	-	<i>orum.</i>
<i>Edicton monitorion</i>	-	<i>orum toriorum.</i>
<i>Militarion</i>	-	<i>ium.</i>
<i>Differention</i>	-	<i>tiarum.</i>

Ohe iam fatis est ineptiarum ! Timeo φθισιν.
Sed non omnes libellorum tituli tam absurde
concepti sunt: & plures habentur naturali or-
dine positi, reiecta μεταβασει illa. *Librorum nu-*
merus graece constanter exprimitur: e. c.

Ad

(q) In recensione Paulinorum commemorantur: *Sentention*
ἡτοι factum βιβλια ἐξ. Quid hoc rei sit, ego non in-
telligo: horrendam barbariem bene intelligo. Ceterum
hi libri VI. in Indice abundant. uid. infr. §. 15. & Labitt.
p. 214. I. LL.

Ad Edictum βιβλια ογδοηκοντα.

Qua in re sola auctor ἀκριβειαν seruauit: atque adeo etiam ineptiendo attentus fuit Pamphilus ille.

§. X.

Clarigatio Indici fit.

Arbitror, ex his, de INDICIS CONDITIONE EXTERIORI cuius Lectori constare. Quod si cui minus satis factum sit, is uideat Pandectas easque ad Florentinum ἀρχειον curatas. Ego iter meum profsequor &, ut ne quid dissimulem, aio, FLORENTINVM INDICEM NEC A IUSTINIANO, NEC A SATELITIBVS (r) EIVS PROPECTVM, SED AD SAECVLVM QVODDAM RECENTIUS REFERENDVM ESSE. Coniectura haud grauate assequor, fore plerosque, quorum censuram non potuero non incurrere. Verum, si talis,

(r) Ita Imperator *Ministros* suos appellat, §. I. Const. Tanta.

talis, in me, timor caderet, non parum certe pro me propugnaret ac rem, animo conceptam, iuuaret summorum iudicium uirorum, quod de Indicis sinceritate, si dis placet, occultius & rectius alii, alii apertius manifestiusque prodiderunt. En quinque uiros, iuris & historiarum peritissimos, qui de *Indicis authentia dubitauerunt*, Aegid. Menagium (s), Guil. Grotium (t), Chr. Gothofr. Hoffmannum (u), Henr. Brencmannum (x), Io. Petr. de Ludewig (y), taceo alios.

§. XI.

Sed Reip. Literariae genius solis auctoritatibus parum contentus est: imo aspernatur ac

D respuat

(s) Am. I. C. cap. 7. p. m. 36.

(t) De Vit. ICC. L. II. c. II. §. 14.

(u) Hist. Iur. Vol. I. p. m. 314. seq.

(x) Hist. ꝑ. Fl. L. II. c. 5. p. 148.

(y) Vit. Iustin. M. p. 282.

respuit hos, qui, praeter auctorem suum, laudare possunt omnino nihil. Videlicet argumentis ac rationibus pugnandum est: quod & me oportet, ne Indicem ad reliquias barbarici, e medio aevo ad nos translatae, frustra & perperam retulisse uidear.

§. XII.

Causa prima.

Iccirco matriculam, quam saepius dixi, damnandam atque ex ICC Republ. proscribendam censeo grauibus causis admonitus. Prima est: INDEX FLORENTINVS PERVERSO ET CONTVRBATO ORDINE TEXTVS EST. Sane *ivražia* penitus deest: nam ICC aptis & accommodatis locis non sunt positi. Plasta perpetui edicti, quod uocant, primas tenet. Causas dixerunt Ioann. Bertrandus & Ioann. Petr. de Ludewig; Sed, meo quidem

dem animo, ita, ut alia alia sit peior & nequior.
„ Bertrandus (z) „*Mirabitur, ait, fortasse quis-*
„ *piam, quod Iustinianus in Indice Salu. Iulia-*
„ *num primo scripserit. Verum hoc ideo fa-*
„ *ctum puto, quod Salu. Iulianus Perpetuum*
„ *composuerit Edictum.* „

§. XIII.

Vt tamen, si optio esset imperata, Bertran-
dum sequi malle; ita ego suppeditatam a Lu-
dewigio causam plane respuo atque animi co-
gitatione indignam pronuncio. Ait (aa):

„ *Accedit & alia causa, ob quam Salu. Iulianus*
„ *primas habuit meruitque inter ICC alios, quod*
„ *uinceret plerosque multitudine librorum.* „

Hanc rationem leuem & ieiunam esse, ex eo
docemur, quod a Iuliano librorum numero,

D. 2 -neque

(z) *Biog. Nou. L. I. c. i. p. m. 3.*

(aa) *Vit. Iust. Cap. VIII. §. 53. n. 267.*

neque Dom. Ulpianus, neque Iul. Paulus uincuntur. Discas ex his, Lector, NON OMNIA MAGNA ESSE, QVAE A MAGNIS HOMINIBVS DICVNTVR.

§. XIII.

Porro causam requiro, quam ob rem Iulianus, modo memoratus, & Aem. Papinianus Qu. Muc. Scaeuolae aliisque ICC, illis longe antiquioribus & celebrioribus, praepositi? Sane, si Iustinianus matriculam confecisset, ipsi omnino magis congruum uisum fuisset, ut *hac in re temporum series obseruaretur*, quam si *confuse & sine ulla antiquitatis ratione* describerentur ICC: scimus nempe, quam retinens priscae rei Iustinianus fuerit & quam amans

χρονολογίως.

§. XV.

§. XV.

Secunda causa.

Secunda causa est : INDEX FLORENTI-
NVS RECENSET VETERVM ICC LIBEL-
LOS ET LIBROS (qua nempe particulam
operis signat haec uox), E QVIBVS TAMEN
NULLA LEGVM CAPITA IN PANDE-
CTIS IPSIS COLLOCATA SVNT. Hoc
ipsum parastatas indicis male habet idque hoc
magis, cum nec dum iis succurrerit Apollinis
auxilium, licet uoce, quanta potuerunt
maxima, eius opem consiliumque imploraue-
runt.

§. XVI.

Exemplis afferendis superfedere nequeo.
Vnum idque non poenitendum suppeditat Ia-
cobus Labittus, eruditus uir & perhumanus,
quemadmodum Cuiacius eum celebrat. Ait

D 3

inti-

„ intimus magni illius Tolofatis: „ *In catalogo,*
 „ *Pandectis Florentinis praeposito, numerantur*
 „ *Sabini TRES IVRIS CIVILIS LIBRI, sed*
 „ *ex illis nulla legum capita in Pandectas relata*
 „ *reperiuntur.* (bb) „ His tribus Sabini libris,
 in Indice *αουσατος* positis, addo Ceruidii Scaeuo-
 lae: DE QVAESTIONE FAMILIAE MONO-
 BIBAION & Tit. Caii AVREORVM LIBR. VII.
 Scilicet ex isto monobiblo in Digestis *nihil*, ex
 his uero *quaedam duntaxat*, nimirum *e tribus*
prioribus solum, collocata sunt, obseruante
 Franc. Carolo Conradi (cc), IC doctissimo &
 Aca-

(bb) in Indic. LL. p. m. 2. & 50. cf. Conradi ad Ind. Flor.
 p. m. 156.

(cc) l. c. p. 158. seq. add. Labitt. l. c. p. 121. & peruoluas to-
 tum LL. indicem Labittinum, uidebis το: *Ex reliquis*
libris nullae sumtae sunt, utramque paginam facere. Quod
 uero, an conueniat inscriptioni §. 7. relatae, tu arbi-
 trator. cf. Reinold. ad Merc. p. 13.

Academiae Iuliae, dum uiueret, ornamento
singulari.

§. XVII.

Affatim documentorum! Vt uero haec
confusio insigniter torfit Laur. Theod. Io. Frid.
fil. Gronouium; ita uehementer gaudeo, ui-
rum doctum huic malo mederi non potuisse,
nisi uiolenta & suspecta medicina atque Grono-
uiorum familiae cum primis inuisa. (dd) Scili-
cet

(dd) in Emendat. n. p. 84. Ceterum Gronouii sine MSSC.
ope non facile emendant. Ingenium fere aspernantur.
De Iacobo, huius fratre, N. Hieron. Gundlingus, ad
Heum. Consp. p. 4207. f. ita suo more, hoc est, satyricè,
meditatus est: "Iac. Gronouius hatte viel gelesen und viele
" MSSCta conferiret. Eben deswegen konnte er auch nicht
" leiden, dass man ex Ingenio etwas corrigirte. Z. Ex. ich
" habe vor den dritten Tomum derer Obseruatt. Halens.
" „Selectar. eine satyrische Praefation gemacht, worinnen
" ich unter andern die Redens-Art gebrauchet: Nolumus
" hanc

cet Gronouius XXXVII. ICC in indice numerat. Iccirco, ut una fidelia duos dealbaret parietes, Sabinum, cum *tribus Iur. Ciuil. libris*, expungendum atque eiiciendum ex Indice esse statuit. Equidem non refragarer, nisi me Thufci Oraculi & illorum, qui sacra eius faciunt, ira trux & praeferuida cohiberet. Nempe omnes ICC Critici praecipunt feuere, nostrum esse officium, ut *tantisper Florentina-*
rum

- „ *hanc viam calcare*; davor aber der Buchdrucker: *caccare* stehen lassen. Gesezt nun, dieses waere mehrerer wehntem Gronouio unter die Haende gefallen, so wuere er gleich gesaget haben: Dis ist zwar was wunderliches; Allein ich kan es nicht aendern, weil ich kein MSC. habe. Was ist das nicht vor eine Superstition? Gronouius lies also das: *caccare* lieber stehen. Ist das nicht ein wunderlicher Mann, der gar nichts ohne MSC. corrigiren will? Man kan ia viele 100. Sachen ex Coniecturis interpretiren. Was mus einer nicht oft coniecturiren in Briefen, so von Maegdens geschrieben worden. „ Haec Gundlingius.

*rum auctoritatem membranarum tueamur, dum
recta ratio aliud exposcat.* Atqui Index Flo-
rentinus habet Sabinum eiusque III. Iur. Ciuil.
libros. Non igitur tibi, Gronoui, religio, de-
ferere scripturam? Certe id ego non admitto:
neque, Iustinianum & *συνεργας* tanti erroris ac
παροραματος auctores fieri.

§. XVIII.

Tertia causa.

Tertia causa est: INDEX NONNVLLA
HABET, QVAE PERQVAM INEPTAE
παραληκσιον. En, Lector, exempla pauca! Has
ineptias obseruare licet in recensione scripto-
rum, ad Vlpianum Paulumque pertinentium.
Scilicet matricula Flor. LIBROS VII. REGV-
LARVM, ab Vlpiano conscriptarum numerat.
Addit deinde: eiusdem REGVLARION
βιβλιον εν. Quod quidem prorsus otiose, imo in-
E fulse

fulse fit: etenim maxime dubium est, sit ne hic *singularis Regularum liber ab illis septem*, prius enumeratis, *diuersus*? Certe haec disputatio multum exercuit magnum illum Schultingium, in *Iurispr. Ante-Iustiniana*, p. m. 560. Verum, ut ut est, si diuersus & singularis, quam ob rem inter τα μονοβιβλα, seorsim ab auctore recensita, non est locum nactus?

§. XVIII.

Hoc idem accidit Iulio Paulo, Domitii συγγραμα & ciui. Recenset auctor Indicis Pauli: REGVLARION ΒΙΒΛΙΑ ΕΠΤΑ, & continuo subiungit eiusdem: REGVLARION ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝ. Eadem heic est abiurdiratis ratio, quam apud Ulpianum reddidi. Ego uero miror, Ulpianum pari cum Paulo passu ambulare? Miror etiam, eundem errorem bis occurrere? Miror denique, recentiores ICC ineptias tales assignare Iustiniano?

§. XX.

§. XX.

Quarta causa.

Quarta causa est: OMITTIT INDEX
DVOS ICC, QVORVM E LIBRIS IN
PANDECTAS ALIQUID RELATVM EST.

Ipsè Labittus, qui Indicem omnium optime
excussit, de hoc perinsigni deliquio ac defectu
„ attestatur ingenue. „ *In catalogo Florenti-*
„ *no, ait (ee), ICC duo desiderantur, ex quo-*
„ *rum libris leges quaedam desumptae sunt.* „

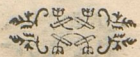
§. XXI.

Desunt uidelicet AELIVS GALLVS ET
CLAVD. SATVRNINVS. Ex illius *Libr. I.*
de Verbor. quae ad ius pert. significat. sumpta
est L. 157. de V. S. ex huius uero *Libro singula-*
ri de Poenis paganorum L. 16. de Poenis.
Quod ad Saturninum attinet, sunt, qui *Clau-*

E 2

dium

(ee) l. c. p. 273. cf. Bertr. l. c. p. 186.

dium Saturninum & Venuleium unam eandemque personam faciant. Bertrandus, in *Vita Venuleii Saturnini* ait : „ *Quint. Claudius Venuleius Saturninus uocatur ab Ant. Augustino, ita ut diuersorum ICC nomina uni soli tribuerit.* „ Verum, quo iure, quae iniuria, cum Augustinus ita statuatur nosque doceat, tum Bertrandus Venuleium appellet *Saturninum*, equidem non perspicio. Certe in *Digestis Venuleio nunquam Saturnini nomen superadditum reperiri* arbitror. Ut uerissimum sit, eos mera somniare prodigia, qui Venuleium, in *Pandectis* laudatum, pluribus nominibus compellant.

§. XXII.

Illud expeditum est, *Claud. Saturninum*, qui in *Digestis* citatur, longe diuersum esse a *Venuleio*: etiamsi demus, huic *Venuleio Saturni-*

turnini nomen fuisse. Scripsit Saturninus, quo de agitur, *de Poenis Paganorum libr. singulari*. Ne te offendat, hunc librum & Venuleio in Indice tribui. Scias, hoc παραγραμα stupido auctori assignandum esse. Imperator & architecti Iuris Ciuilis maiori fide digni sunt: hi nempe Leg. 16. de Poen. ex Claud. Saturnini libro singulari de Poenis paganorum desumserunt. Et recte Labittus (ff) ait: „*Ex Venuleii Libro singulari de Poenis paganorum nullae suntae sunt.*„ Scilicet nullae sumi poterant ideo, quod Venuleius talem librum non scripsit. Sane ei ab auctore subornatus est. Mihi quidem, *uel ex hoc errore solo*, Indicem nouum atque suppositum esse, quam euidentissime probari posse uidetur.

E 3

§. XXIII.

(ff) l. c. p. 136.

Quinta causa.

Quinta causa est: NON SOLVM NOMINA VETERVM ICC OMITTIT INDEX, SED ET COMPLVRES EORVNDEM LIBELLOS, E QVIBVS IN PANDECTAS ALIQVID COLLATVM EST.

„ *In eo indice multi libri desunt* : Pauli
 „ *μονοβιβλα* de dotis repetitione : de articulis liberalis causae : de formula testamenti : de conceptione formularum : de cognitionibus :
 „ ad SC. Turpillianum (gg) : de officio assessorum : ad L. Fusiam Caniniam : de assignatione libertorum ; Caii, Pauli, Ulpiani libri
 „ ad Aediēt. Edil. Curul ; Ulpiani *μονοβιβλα* de
 „ offi-

(gg) Librarii Florentini in Tit. *τ.* ad SC. Turpill. saepe scribunt: *Interpuillianum*. uid. Herman. Hist. Iur. L. II. c. 2. §. 100.

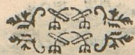
„ officio Consularium: Pandectarum: Excusa-
„ tionum; Cuius *μονοβιβλα* de tacitis fideicommissis:
„ ad SC. Tertullianum: ad SC. Orfitianum. *Desunt & alii ICC complures libri.*
„ Ita confitetur Iac. Cuiacius, ^(hh) quo quidem nec maiorem, nec locupletio-
rem testem allegari posse puto.

§. XXIII.

Sexta causa.

Reliqui huius generis defectus cognosci possunt ex Labitto ac diligenti eius cum matricula Florent. collatione. Ego de sexta causa nonnihil moneo. En eam! INDEX FLORENTINVS GRAECVS EST ET PANDECTAE LATINAE. Recte ait de Ludwig

(hh) Obf. L. II. c. 21. add. Guil. Grotius, l. c. qui ex hac causa catalogum Flor. pro ualde suspecto habet.

wig, (ii) *banc dubitandi rationem non leuem esse.* Sane hoc ipsum Indicis nouitatem arguit. Scio, doctiff. Ioann. Iensum olim hoc indice graeco, ad Pandectarum authenticam labefactandam, usum esse: sed, ut parum, ex hoc, ad ~~suam~~ hypothesim adiumenti repetiit; ita de uniuerso CL. Iensii systemate satis in *Diatribes singulari disputavi*, & ostendi IX. Capitibus, totam doctiff. uiri *Demonstrationem*, Stricturis, a. 1749. denuo editis, praefixam, *plane ficulneam* esse. Quam *Diatribem*, simul atque nactus fuero, qui sumtus suggerat, praelo sum commissurus. Igitur, ne in iusti modum libri haec commentatio excrescat, quae alio loco dicenda sunt, haec explicatius proponere nolo. Interim, Lector, quod de Indice iam monui, illud peruelim accipias etiam de CONSTITV-
TIO.

(ii) vit. Iust. p. 282.

TIONE: *Δεδωκεν ημιν.* Aio, eam superfluum esse. Conferas Constitut. *Tanta.* & dicas, quid tibi uideatur. Scias, iam olim sic sensisse Andr. Alciatum, *Dispunct. III. 12.* & aegre tullisse eius discipulum, Ant. Augustinum, *Emend. & Opin. III. 3.* Quod quidem me parum tangit.

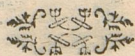
§. XXV.

Addiciones aliquot.

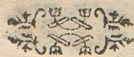
Restant pauca, sicco pede haud praeter-
eunda. Haec ego strictim dilucidabo, ut cu-
ius ne dememinisse uidear. Primum obseruo:
Constitutio Iustiniani (§. 20. Const. *Tanta.*) *de*
Indice quidem loquitur, sed eam de nostro Indice
accipi non posse in aprico est. Vt taceam causas,
supra redditas, aliud suadere, omnino ipsa

F

con-

constitutionis uerba, nedum uis ac potestas,
refragantur. Scilicet constitutio loquitur
de indice, super uniuerso Iure Ciuili, qua ta-
li, conficiendo. Ut nempe constaret, quot
auctores, quotque eorum constitutiones &
libros CODIX ac PANDECTAE con-
tinerent. Non arbitror, quenquam a me
dissensurum esse, si quidem probe pondera-
uerit in Constitutione $\tau\alpha$: e quibus ueterum
libris haec consummatio ordinata sit: & $\tau\alpha$:
ex quibus legislatoribus quibusue libris eo-
rum & quot millibus hoc iustitiae Romanae
templum aedificatum sit. Scilicet Impera-
tor Ius Ciuile, quod, $\mu\alpha\tau' \epsilon\lambda\omicron\chi\eta\upsilon$, Romanum
uocatur, in Pandectis & Codice complexus
ac sua ulna, ut ita loquar, mensus est. Igi-
tur

tur recte haec duo uolumina *Iustitiae Romanae templum appellauit.*

§. XXVI.

Duo sunt in promptu, quae opinioni adiumentum & robur afferunt. Alterum est: *Iustinianum de indice auctorum & libellorum, in Pandectis & Codice occurrentium, loqui, aperte indicant haec uerba: EX QVIBVS VETERVM LIBRIS &c. &: EX QVIBVS LEGISLATORIBVS.* Nempe, ut illa de DIGESTIS, haec de CODICE intelligantur. Si tibi, Lector, mecum interpretari placuerit, defugies criticam aegritudinem & tricas, in quibus morantur, qui Constitutionem de Indice, supra exagitato, accipiunt,

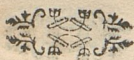
piunt, repugnante Minerua. (kk) Enimuero IC non est legislator, sed, definiente Cuicio, (ll) *is, qui iuri interpretando, respondendo & in melius producendo praeest.* Quod uero additur post *ro: legislatoribus*, id, ceu glosfema, respuendum est.

§. XXVII.

Alterum est: *ait Iustinianus: QVIBVS-QUE LIBRIS EORVM ET, QVOT MILLIBVS.* Dic, amabo, qui Indicem ex Constitutione tueris, ubi sunt *librorum millia in Indice?* Computa & pone calculum. Quod si uero diuersas diuerforum constitutiones

(kk) uid. de Ludew. in Vit. Iustin. p. 282.

(ll) ad Tit. de Orig. Iur. p. m. 1307. cf. Id. ad L. Gallus p. m. 332. & Raeuard. Coni. II. 10.

nes Imperatorum adiunxeris librisque annu-
meraueris, recte & bene sibi constabit Iusti-
nianus. Verum sic de Indice nostro actum
est: quod uolo. Ἰδὲ ῥόδου; ἰδὲ πηθημα

§. XXVIII.

Additio secunda.

Secundum obseruo: *Indicem Florentinum*
haud dubie medio aevo (mm) natum esse. Scili-
cet confectus uidetur A LIBRARIIS GRAE-
CVLIS. Hi, cum ex descriptione Codd. iu-
ridicorum uictum quaererent, sedulo labora-
bant, ut exemplum quisque suum & primo
aspectu emtori, quoad eius fieri posset, com-
mendaret. Itcirco, quicquid reperire licebat
& ad codicem ornandum aliquid afferre ipsis
uidebatur, illud conquirebant & codici adde-
bant. Barbarum aeuum obstabat, quo minus
F 3 a fal-
(mm) cf. §. IX.

a falso uerum, ab inutili utile, a precioſo uile dignoſcerent. Tum enim

Frigida pugnabant calidis, humentia ſiccis,
Mollia cum duris, ſine pondere habentia
pondus.

§. XXVIII.

Librariis uero haud dubie conficiendarum
matricularum *occaſionem fecit lex Iuſtiniana,*
cuius mentio habita eſt. Ut ne ſcilicet deef-
ſet quicquam exemplo, grandiori pecunia uen-
dendo: &, ut hederam ſuſpenderent uino,
illis temporibus, difficulter uendibili. Qua
quidem opera ſuperſedere poterant, ſi qui-
dem Index Iuſtinianeus exſtitiffet. Ac ſtatu-
fidenter, **IVSTINIANI INDICEM IN RE-
RVM NATVRA NVNQVAM FVIſſE.**
Enimuero, ſi re uera fabricaſſet ac Digef-
tis praemiſſet Indicem Tribonianus, non opus fuiſ-
ſet

XI 2 30 (m) ſet

set nouis indiculis. Sane, quot lineae in Indice, tot ferme testimonia de pingui ac rudi ingenio librarii graeculi deprehenduntur. Quid Saeculo IX. *metarmorphosi ac metabasi ista familiaris?*

S. XXX.

Vfus & epilogus huius exercitationis.

Quae cum ita sint, non amplius dubito, fore plerosque, quibus plane difficile sit ad credendum, Imperatorem ἀναβιβαστῶν hoc rude atque indigestum chaos & conflasse & Pandectarum operi praefigi idque eo deturpari passum esse. Atque hoc uehementius miror, doctissimos ICC tantum non omnes INDICEM FLORENTINVM pro VETERI ac PROBO hucusque HABVISSE. (nn) Nonnulli tamen longius

(nn) Inter hos quoque est CL. Salmasius, qui tamen Rhinocerotis nasum habuit, ad Scriptt. Hist. Aug. p. 115. Edit. Paris.

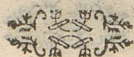
gius processerunt atque Indici tantam fidem auctoritatemque tribuerunt, ut LEGVM INSCRIPTIONES, IN EO NON REPERTAS, pro SVSPECTIS HABERENT: imo LEGES, talibus inscriptionibus subiectas, e Digestis EXTERMINANDAS esse censerent.

§. XXXI.

Ipse criticorum primipilaris ICC Jacobus Cuiacius, quem, Cornelio uan Bynkershoek^(oo) iudicante, hodie omnes gregatim sequuntur, in ea opinione fuit atque in Rempubl. ICC illam attulit. „*Possit quoque, ait, (pp) uideri suspecta Legis 4. ꝑ. de inoff. test. inscriptio plerisque, quod ICC Indicis auctoritatem non habet.* „ Sic statuit Cuiacius, cui *ἰμοψυφες* non adiungo. Ego tamen, hac in re, magnum illum

(oo) Obf. III. 8.

(pp) Obf. II. 21. cf. quoque Ei. Paratitl. in Dig. p. m. 99.

lum Tolafatem plane defero atque sententiam
meam, hac diatribe propositam, rationibus-
que non poenitendis fultam, iterum & iterum
amplexor & semper amplexabor.

Iam uero, finem scribendi faciens, utor
uerbis Pontici Heraclidis, quae ille de Home-
ro (99) usurpauit; ita tamen illis utor, ut ad
rem, Florentinum Indicem dico, accommodem.

Ait ille: *Ἐν τούτοις τοῖς σιγχοῖς ἀξίος ἐστὶ ὄμπερος, ἔτι ἐν μίᾳ
τῆς Πλατωνοῦ ἐλαυνεσθαὶ πολιτείας, ἀλλ' ὑπερ ἡρακλεοῦς, Φασιν,
ἔσχατας ἤλας, καὶ τὴν ἀβατον ὠκεανὸν θαλασσαν.*

(99) Allegor. Homeric. p. m. 438. ap. Th. Gale, in Opusc.
Mytholog. phys. & ethic. Amstel. 1688.

G

EXOR-

EXORNATIONES,
 QVIBVS OPVSCVLI HONESTANDI CAUSA
 VSVS SVM:

Alciatus, A.

Anselmo, A.

Augustinus, A.

Bachouius, Rein.

Balduinus, F.

Bertrandus, I.

Brenemannus, H.

Budaeus, G.

Bynkershoek, C. u.

Caius, Tit.

Conradi, F. C.

Contius, A.

Donellus, H.

Duarenus, Fr.

Eftor, I. G.

Cujacius, J.

Faber,

Faber, uterque.
Gale, Th.
Gallus, Ael.
Gentilis, uterque.
Gothofredus, uterque.
Gronovius, L. Th.
Grotius, G.
Gundlingius, N. H.
Haloander, G.
Heineccius, I. G.
Heraclides.
Hoffmann, C. G.
Hotomanus, F.
Iensius, I.
Iulianus, Salu.
Iustinianus, Caes.
Labittus, I.
Leeuwen, S. u.
Ludewig, I. P. de.

Mena-

Menagius, Ae.
 Mercerius, I.
 Papinianus, Aem.
 Paulus, Iul.
 Plinius, C. S. Iun.
 Politianus, A.
 Raeuardus, I.
 Reinoldus, B. H.
 Sabinus, Mass.
 Salmasius, Cl.
 Saturninus, Claud.
 Scaeuola, Ceru.
 Schultingius, A.
 Stephanus, H.
 Taurellus, L.
 Tribonianus.
 Ulpianus, Dom.

ve

Hc 3

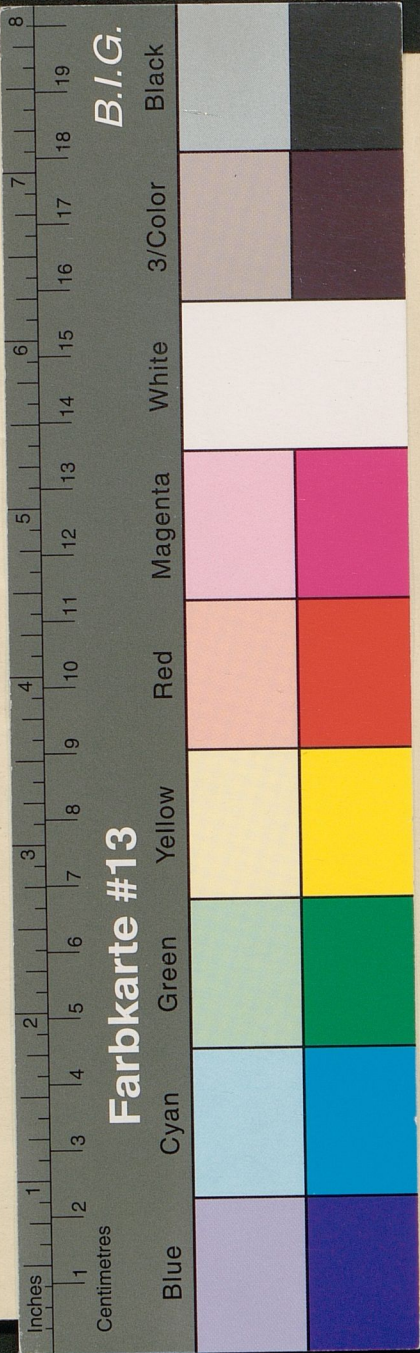
Vg 18

ULB Halle
007 679 092

3

INDEX
FLORENTINVS
BARBARIEI E MEDIO AEVO AD
NOS TRANSMISSAE

ΑΠΟΡΡΩΕ.

LIBER SINGVLARIS

PATRI

GENETHLIA QVINQVAGENSIMA NONA

FELICITER AGENTI

DESPOVSVS ET CONSECRATVS

A

IOANNE AVGVSTO KETTEMBEIL

NOT. PVBL. CAES. ET ADVOCATO

SAXONICO ELECT.

Hlo 3

A. clo lo cclv.

FRANCOVSAE

EX OFFICINA KEILIANA.

931